

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy óra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Ünnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Péntek, november 4.

A tiz szobor ára.

Írta: Hentaller Lajos orsz. gyűl. képviselő.

Kolozsvár, nov. 4.

A német császár indítványozta, Ferencz József megcsináltatta. Mi pedig fizetjük. Azt a váltót, melyet a német császár ez előtt néhány esztendővel itt Budapesten tiz apró, kis szobor alakjában leszámított, mi fogjuk most Bécsben megfizetni, ha a kereskedelmi szerződést megkötjük Németországgal.

Tulajdonképpen nem is lehetne szerződést kötni. Ezt a német császár épp el tudja, mint mi.

A jogi része a német szerződésnek ugyan az, a mi az olaszé volt. Erről ne beszéljünk.

Maga a szerződéskötés azonban sokkal jobban érint, mint az olasz borszerződés. Mélyebben vág bele a nemzet testébe.

Legelső sorban is az agráriusokat érinti. Mert ezt a német kereskedelmi szerződést egyenesen Bismarck végrendelete alapján, tehát Németországra legkedvezőbben, Ausztriára lehető kedvezően, egyszerűen a mi rovásunkra, bőrünkre fogják megkötöni.

Közel negyedszázada, hogy Bismarck herceg agrárprogramját kiadta, akkori szavai szálló igékké váltak:

Nagy a földadó. Az állami is nagy. A községi is, a kerületi is. A tartományi még nagyobb. A földbirtokost és földbirtokot elhanyagolja az állam. De ha áldozat kell, akkor csak a földbirtokost rántja elő. Pedig a földbirtokosok viszonyai rendezetlenek.

Körülbelül ezek voltak a vaskancellár szavai, a ki mindjárt orvosszert is ajánlott.

És most ezen az alapon kötik meg a lejárt német kereskedelmi szerződést.

Bismarck orvosszert gyanánt a gabonavámok behozatalát hozta javaslatba.

Meg kell vámolni a nyerste-ményeket s ezzel kelendőséget biztosítani a belföldi nyerste-ményeknek. Ezáltal egyrészt emelni, kimélni lehet a gazdák közönség érdekeit. Erre szüksége van a gazdának.

Ennek a Bismarck-féle tételnek az elméleti részét már rég ismerjük. Hátrányait érezzük.

Most a német kereskedelmi szerződésnek a megkötése ki fog oktatni arra is, mily hátrányai vannak ennek a tételnek a praktikus nemzetgazdaság terén.

Nézzük a bajok forrásait!

Régebben Európa megtermesztette a maga gabonáját. Az angol, francia és német piacokat a magyar gabonatermelők látták el. Sőt a magyar liszt- és buzakivitel nagyon virágzó piacot teremtett meg magának még a tengeren is, főleg Braziliában.

Egyszerre azonban ez megszűnt.

Miért? Mert az oláh és orosz gabona árasztotta el az európai piacokat. Magától értetődik, hogy ez már sokat ártott a magyar gazdának és termelőnek.

De még ez nem minden. Jött Amerika és Ausztrália a maga gabonájával. E két helyről több mint száz millió mm. gabonát szállítanak — ingyen, mint hajóterhet Európába.

És ez a szállítás évről-évre nő. Mi pedig ezekkel versenyezni nem tudunk. Lehetetlen ezekkel a nyerste-melők óriásokkal megbirkóznunk.

Mi vár tehát ránk, ha legvitá-lisabb érdekeinket nem védi meg a kormány most a német kereskedelmi szerződésnek! Ha Ausztria érdekeiért a mieinket újból áldozatul dobja?

Szörnyű sorsra van kitéve a

magyar termelőnek, gazdának, agráriusnak!

Nekünk csak egy mentségünk lehetne: az, ha gazdák közönségünket az idegen gabonának kizárásával védene meg.

Epp ezért ne követelje most a német császár tőlünk a tiz kis szobor árát. Nekünk piac kell gabonánk számára s biztosíték arra, hogy termelőinknek sem itthon, sem a külföldi piacokon versenytársai ne legyenek.

A kormány első kötelessége a nemzet érdekeit védeni. Ezt a kötelességet pedig csak úgy teljesíti emberül, ha szabad kereskedelmi politikával biztosítja nyerste-ményeinknek Németországot.

Ugy védeheti meg, ha a vasuti szállításhoz a gabonakivitelnek előnyöket biztosít. Ha az idegen gabona átvitele ellen akadályokat gördít, mert eltekintve a német szerződéstől, lehetetlen azt tovább is tenni, hogy saját vasutaink az orosz és oláh gabonát ezután is olcsóbban szállítsák, mint a magyar termelőket.

A német kereskedelmi szerződés megkötésénél a tekintetet is figyelembe kell venni.

Harc előtt.

— O r s z á g g y ű l é s . —

A képviselőház ülése.

— Express tudósítás. —

Budapest, nov. 3.

Végig feketélleken a padok. A pártok behívó levelei nem maradtak hatás nélkül: régen nem látott, zsiros, kövér vidéki honatyaikkal be a nagy harcba. Mert ez a háború mégis meglesz, ha tegnap az a hír is járta, hogy Tisza letett a bolond szándékáról. A mai ülés elején mindjárt kitűdött a dolog, mert Perczel alig várta, hogy holnapra kiűzhesse a házszabályrevízió-indítvány megoklásának a határidejét. Tehát: holnap kezdődik a tánc.

A folyókák is szufoltak s most már igazán nem folyik egyébről szó, mint a legközelebbi napok várható eseményeiről. Itt van gróf Apponyi Albert is, a kit folyton nagy szeretettel környez, amerre megy a pártja. A függetlenségi párt Kossuth Ferenc határozati javaslatát írja alá, amelyet az elnök a német kereskedelmi szerződésnek dorgában akar betervezni.

A hangulat nagyon meleg s türelmetlenül hallgatják az ülés elején a Rábaszabályozás vitájában felhangzó beszédeket. Pedig egész csomó akad ezekből ma is.

Az ülést Perczel Dezső háromnegyed 11 órakor nyitotta meg.

Az ülés megnyitása után az elnök előterjesztette az irományokat s a házszabályok értelmében felolvastatta a választott interpellációkat. Majd javasolja, hogy gróf Tisza István házszabályrevízió-indítványát a holnapi ülés napirendjére tűzzék ki. (Nagy zaj.)

Bolgár Ferenc: Személyes kérdésben kijelenti, hogy csak a lapok közleményei alapján impuálta Thaly Kálmánnak azt a kijelentést, hogy nagybirtokosokat vádolt meg a Rábaszabályozásban való nyerste-ménnyel. Különben is a függetlenségi pártnak van legkevesebb joga szólót inkonvenkiával vádolni és hivatkozni arra, hogy szóló ellenzéki korábban miért mondott mást, mint amit most beszél, mert éppen a függetlenségi párt az, a mely megváltoztatta a nézetét, a mit az a tény is bizonyít, hogy egyszer elfogadja a Rábaszabályozásról szóló törvényjavaslatot, a következő napon pedig visszautasítja.

Kossuth Ferenc: Személyes kérdésben kér szót. Kijelenti, hogy az a tény, hogy a párt a legutóbbi kérdésben megváltoztatta nézetét, csak azt bizonyítja, hogy a függetlenségi párt a helyes érvek előtt mindig meghajol. Visszautasítja Bolgár Ferenc azon állítását, hogy a «Független Magyarország» a 48-as párt hivatalos lapja lenne, mert hiszen ez a lap igen gyakran a függetlenségi párttal ellenkező állást foglal el.

Hentaller Lajos: A kormány mal-mára hajítja a vizet.

Rákosi Viktor: A pártnak épp a legnagyobb ellensége.

Batthyány Tivadar: Fölreértett szavainak helyreigazítása címén kér szót. Kijelenti, hogy a pénteki beszédeben a Fertő-tavi nagybirtokosságot nem vádolta, mivel azok éppen ellenkezőleg mindig a szabályozás ellen foglalkoztak.

Következik napirend szerint a Rábaszabályozásról szóló törvényjavaslat folytatásos tárgyalása.

Tallian Béla: Az állam teljes támogatása 3 millió 900.000 korona. Ezzel ellentétben jön az előadó, aki ennél többet számított, de 6 egész rigorozusan akar számítani. A Rábaszabályozás nem áll olyan rosszul, mint a szónokok mondták. Ha a törvényjavaslatot elfogadják, akkor még mindig jobb helyzet van, mint a legtöbb Tisza- és Dunaszabályozó társulatnak. A mai helyzetnél pedig minden esetre jobb lesz az állapot. Azt mondják, hogy a közönség nincs megelégedve a javaslattal. Sopron vármegye közgyűlésén, melyen az érdekeltek jelen voltak, egyhanglag közönnel fogadták a javaslatot. Azt mondani tehát, hogy a közönség azzal megelégedve nincs, nem lehet. Kijelenti, hogy a társulat autonómiája csönkítését nem tartja helyesnek és szükségesnek. Biztosítja a Házat, hogy nem kortesszempontból terjesztetik be a javaslat. Batthyány kifogásolta, hogy a kormánybiztost és a tervezetet ráoktrojálták 1885-ben a társulatra.

Azt most sem lehet mondani, hogy a javaslat első szakaszában foglaltakat rá akarják oktrojálni a társulatra. Foglalkozik Batthyány és Rakovszky beszédeivel és védekezik a vád ellen, mintha most új és új terhekkel akarnák terhelni a társulatot. Statisztikai adatokat olvas fel az egyes szabályozási társulatok befektetési tőkéiről és kimutatja, hogy ez mindentől nagyobb, mint a Rábaszabályozásnál. A kormány csak a méltányosságot, de a más társulatokkal szemben valódiság megterhelést is szem előtt kellett tartania. Védekezik az ellen, hogy az állam az 1885-iki kölcsönnel nyerste-ménnyel akart. Batthyány kevések tartja a társulatnak adandó összeget. Ezzel szemben kijelenti, hogy még társulat ilyen nagy segílyt nem kapott.

A Fertő-kérdésben nehéz a helyzet, hiszen még az ellenzéki szónokok is ellentétes nézetet vannak. Véleménye, hogy a Fertőt most sincs joga kibocsátani a társulat kötelekéből. A miniszter reflexál még az egyes szónokok beszédére, aztán kéri a Házat, hogy a határozati javaslatokat ne fogadja el.

Heltai Ferenc előadó ajánlja a törvényjavaslat megzavazását és kéri a Házat, hogy ne fogadja el a benyújtott határozati javaslatokat.

Rakovszky István: A Rábaszabályozás igazán „szabadalevél” institúció, mert olyan hallatlan botrányok történtek itt, melyekre eddig egy vízrendező társaságnál sem volt példa. Itt nagy visszaélések történtek, a melyeket korrigálni kell. Nem fogadja el a javaslatot s újból ajánlja határozati javaslatát elfogadni.

Thaly Kálmán a javaslat hiányairól szól.

Elnök: Ajánlja, hogy a Rába-szabályozás tárgyalásának megszakításával térjenek át Kossuth Ferenc indítványának megoklására.

Kossuth Ferenc nagy hatás közepette fejtegeti a japán—orsz háború történetét, melynek szűlő-oka tulajdonképpen a japán—kinai háború, a melyben Japán legyőzte Kínát és mégis Oroszország gyarapodott. Az az indítványa, hogy a folsége lépjen közbe a béke érdekében.

Tisza István: Kijelenti, hogy minden ember sajnálja ezt a véres háborút, de semleges hatalom csak akkor léphet közbe, ha erre felszólítást kap valamelyik hadviselő felettől.

A Ház elvetette Kossuth indítványát. Ezután

Lengyel Zoltán beszélt, de szavait elnyomta a zaj.

Szünet után kisorsolták az összerfethetlenségi bizottság tagjait, mely után az ülés berekesztetett.

„Az önálló vámterületről.”

Felolvasta Dr. Deák Albert

a kolozsvári Iparos Egyesületben 1904.

október 30-án.

IV.

(Vége.)

És ha arról van szó, hogy a termény-piacokért azok iparcikkeit, tehát az Ausztriai silány ipartermekét ugyanolyan, vagy még mérsékeltébb árért Angol posztót, lyóni selymet, német fém-árukat kapják cserébe, szóval a legelső és legszolidabb iparállamok azon ipartermekét, melyeket szabadon válogatnak meg: bizony cseppet sem fogom siratni ezt a veszteséget, a mit e cserébe szenvedtem.

Azután nem arról van szó, hogy Ausztriával okvetlen vámháborút kezdünk. Hiszen a kettő közt ott van a vele köthető keres. szerződés. Hanem arról, hogy egy erősebb helyzetét és különösen politikai tulsúlyát látva vető egyedurunk helyett, szabad verseny és konkurencia által szabályozott kereskedelmi szerződéses viszonyba lépünk épp úgy, Ausztriával, mint bárki mással.

Mert egészen másképp beszélünk Ausztriával, a „Papa kedvencével” akkor, ha az,

az Angol kereskedő szolid, szemes és életre való konkurenciája mellett szerződik velünk, mintha ez a konkurencia szóba sem jöhet.

Mert ez esetben bizonynyal érvényesül az az elv, hogy a mi népünk zöme megélhet az osztrák-iparcik nélkül, de az osztrák nép zöme nem — kenyér nélkül. Ha pedig a sógor kenyeret amerikai, vagy orosz buzából csinál, mi megnyitjuk a vámsorompót Angliának és Németországnak. Habig helyett Angol kalapban járunk s eszianer helyett kolozsvári posztóba öltözünk.

2. A másik érv az, hogy a magas behozatali vámot a fogyasztó fizeti. Ez pedig a magas vámmal terhelt nyugati iparcik-kek drágulását jelenti a mi népünknek néve.

Ez igaz. Azonban ehhez a drágább árhoz képest, a mit a jobb áruért fizetünk, az az ár, a mit a mai silány osztrák áruért adunk, még mindig méregdrága marad. De már az nem igaz, hogy ez a többlet megfelel 30—40%-os adóemelésnek. Mert először is nem minden ipartermeket záruk ki, csak a mi érdekeinkkel ellenkezik. Másodszor: az adót mindenki fizeti, főképp nehézen a föld népe. De a vámot csak az, a kinek többé-kevésbé nélkülözhető s így luxus cikkekre pénze van. Lakás, élelem, fűtés, világítás nem drágul s pl. 10%-os vámkulcs szerint az átlagos drágulás alig 2%-ot tesz ki.

De ezzel szemben mily óriási az előny a megjavult kereseti viszonyokban, melyet a felpeszűlt gyárak és műhelyek nyújtanak! A bőséges munka alkalmak, a személyes teljesítmények megfelelőbb díjazásában s magának a kifejtett iparnak gazdasági hozamában, a nemzeti vagyon gyarapodásában!...

3. Hogy az ipart idegen tőkével lehet majd csak táplálni? Mit bánom én ki hozza házamba a tőkéjét, csak itt költse el fektesse be és hazám fiaim adjon belőle munkálatokat és munkatért!...

Mindenütt, mindenha így kezdődött a nemzeti ipar. Még a multban és másutt inkább, mint ma is nálunk, a hol egy miliárdot meghaladó tőke fekszik a bankokban és takarékpénztárakban, mert nincs vállalkozási kedv, mert nincs vállalkozási tér.

De csak zárjuk el sorompóval az osztrák határt, tegyük csak lehetlenné, hogy egy-egy fejlődő iparágat még csirájában elfojtson, ide bezúditott, leszállított áruikkal: majd épülnek a gyárak, megnyílnak a bányák, értékesül a kőszén, alkalmazást talál a munkás, mérnök, könyvelő, gépész és mindjárt keresetebb, mert bizrs existenciát nyújtó lesz az iparos és kereskedői pályá.

S hát a földmivesnek nem jobban lesz e dolga, ha itthon adhatja el a fölös terményét, megtakarítva ezzel a szállítást és fuvar rengeteg kárát és költségét?

Akkor majd nem csak Bécs eszik jó húst — és a magyar lóhust. Mert mi is, a legutolsó munkás is megbiroja a tápláló ebéd árát fizetni s nem kénytelen a pálina mérgevel a jóllakás mámorába ringatni magát.

4. A külön vámterületi sötéte-ugrás — mondják — mert nincs kipróbálva. Hát a 67-iki kiegyezés mit volt? Nő hiszen azóta eléggé kipróbáltuk. Épp oly keveset ér az az érv is, hogy az ipart az osztrák concurrencia dacára is fejleszteni lehet — reszkirozás nélkül — az ipari oktatás és az állami subventióndás segítségével, a nélkül, hogy károsítanók a földmívelést. Hát az oktatás, a subventióhoz szükséges pénzt ki fizeti? Nem a földmives? Hiszen az adóból telik az is.

De eltekintve ettől: a szakoktatás és a subventió örmagában inkább fog a proctió és korruptió, mint az egységes ipartermetés alkalmas eszközének bizonyulni — ott, a hol erre a kormányokban csak a legkisebb hajlandóság is meg van. Vajjon meg van-e nálunk ez a hajlandóság?

Ezek csak s e g é d e s z k ö z ö k lehetnek a mellett az általános feltétel mellett, a mely minden iparos-állam iparát a historia szerint megteremtette és a mely egyedül nyújt megbízható, mindenre egyaránt kiterjedő s ezért igazságos védelmet a fejlődő ipar számára.

Ez pedig a tapasztalat szerint: a fejlődő ipar védvámok általi védelme. Ne nevezzék ezt sötétebe való ugrásnak, a mit Anglia, Németország, Amerika, sőt maga Ausztria is már előttünk elkövettek és a mivel kétségtelenül bizonyítva van, hogy a kellő vám védelem az ipar megteremtésének egyetlen alapos és lehetséges megalágya.

Sötétebe való ugrás az, a mit velünk akarnak megfektetni azok, a kik ipart akarnak teremteni nálunk, minden ipar állam világos példája ellenére!

Hiába hivatkoznak nekem arra, hogy lám a közös vámterület mellett minő virágzó lett a mi liszt-, szesz- és cukoriparunk.

Igenis virágzó lett a liszt és ugy, a hogy a cukoripar ennek dacára! De miért? Mert ezek tisztán mezőgazdasági iparok vagyis mezőgazdasági termékek pusztá desztillálás vagy zuzás általi feldolgozásai. Azokkal tehát Ausztria nem concurrenált. De a mit ellene tehetett — meg

S Z E R K E S Z T Ö S É G

KIADÓHIVATAL

Deák Ferencz-utca 12. szám.

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyezög centiméterenként 8 fillér.

[parosok és kereskedők kedvezményben részesülnek]

Nyilttér megállapodás szerint.

is tette, pl. a szeszipárnál, a mi csak — volt!

Az igazi ipar, a mi nem csak gépet de munkás kezét és értelmet is foglalkoztat: az a szövő, fonó, gép, üveg, mű és ruházó ipar.

Tessék ebben a fejlődést kimutatni!

5. Végre hadd számoljunk le a legutolsó, de egyik legfőbb érvvel, hogy az önálló vámterület a közös képviselőt külön választását és így közjogi lazulást is eredményezne.

Erre csak annyit mondok: inkább ma, mint holnap!

De hisz épp az az a vaskorlát, a mit nem akarnak a mi gazdáink tagítani!

Hja, azok az osztrákok nagyon furfangos és előrelátó emberek. Ők nem csak azt tudják, hogy mikor az 1867. XII. t.-c. 64. §-ához azt a toldaleket loptatták be, hogy a közös vámvételekből mindenek előtt a közös vámvonalon kívüli fogyasztási adó cikkek visszatérítési összege vonassék le: több, mint 300 millió forinttal csalsnak meg bennünket csak a cukor-adónál, hanem azt is tudják, hogy a ki gazdasági rabslolga, annak politikai szabadságai is csak papírra írt malaszt — és megfordítva.

Van még két érve uraim, a mostani rendszernek, a miért szívósan ragaszkodnak a mostani állapotokhoz és a magyar iparosság bilinesbe veréséhez. Ezt azonban nem merik nyitni kimondani, de annál inkább érzik magukban. Az egyik az, hogy az osztrák iparban nagy urak vannak érdekelve: a kiktől függ sokaknak sorsa felfelé. A másik az, hogy az ipar vagyonát nevel, a vagyon függetlenségét! Ettől függ a mai rendszer sorsa — lefelé! De hát erre elég kritika: hogy róla csak suttogni mernek!

En nem fárasztom önöket uraim a további érveléssel, hanem mostani állapotainkra idézem egy zseniális magyar államférfi-
nak azt a mondását, a mivel veszedelmes helyzetünket oly rövid s mégis kifejező módon jellemezte.

„Lehetetlen tovább tenni, hogy egy egész ország népének, egész anyagi existenciája egy tavaszi esőtől függjön!”

Ime: már négy évtized volt adva azoknak, a kik országunk anyagi felvirágzását az eddigi csapáson vezették s eljutottunk az ideai sovány esztendőhöz, melytől megreszketett az egész ország, fundamentumától a trónig!

Németország két év tized alatt szárnyalta tul Anglia iparát, Amerika 6 év alatt a védvám rendszer alapján.

Maga Ausztria mostani iparának alapját Mária Theresia védvámai által vetette meg s abban csak a mostani prohibitív vámmal tartja a lelket.

Oh, én Magyarországnak nem ezt a szerepet szántam, — s talán ebben megsejtem a gondviselés szándékát az iránt, — az Istentől kiválasztott magyar nép iránt, mely minden nemes és jó iránt való képességen kívül a legfenségebb jellemut-lajdonokat is kapta osztályrésül. Nem azt a szerepet a mit most visz a népek versenyéből de nem is azt, a mit Ausztria!

En azt várom, hogy ez a nemzet egész egyéniségét, szabadon, bár folytonos küzdelem között, — de épen ezek által megedződve és megnevelve, — mutassa be a világnak.

Mindaddig, míg a nemzetiségi eszme lesz az ujabbkori történelem irányeszméje: — a magyar nemzet nem a keleti fatalizmus, — hanem a nemes és lovagis versenyző: Mátyás népe gyanánt kell, hogy megjelenjen a világ előtt! S valamint a nemzet renesszansa az irodalom és művészet egén ragyogó csillagokat gyújtott ki: ilyenek kell, hogy a műhelyekben és az ipar művészet csarnokaiban is szülessenek.

Ma az egész világ a védvámok falai mögött készült arra, hogy felvertezzze magát a küzdelem fegyvereivel. Iskolát épít azokból a falakból magának, s ha mi a nagy világhoz járunk tanulni: akkor ne akarjunk tanító mesterei lenni a szabad kereskedelem utópiajával, de a közös vámterület tényleg és félszeg intézményeivel.

Mert a világ áramlat elsodor és elseper a föld színéről. Nincs neveltségesebb valami, mint a szabad kereskedelem tanai-nak folytonos hangoztatása mellett: tengődni Ausztria védvámjainak békői alatt!

Kell-e itt még több érvelés? Nős hát Uram!

Elmondtam a közös vámterületről röviden a véleményemet.

Nem állók vele egyedül.

Mert a kinek a bőre vele egy, a kik igazán értenek a dologhoz: a kik igazán kompetensek itélni ebben a dologban: az ország összes szakköre, az iparkamarák kivétel nélkül: — az országos iparegyesület és szövetségek valamennyien ebben a véleményben vannak.

Szemben áll velünk a kormány és pártja: de az a pártja, amelyiknek felét az önálló vámterület programja alapján választották meg.

Akarunk-e szabadok, erősek, egészségesek lenni?

Vagy tovább is ketteben mutogatni magunkat egész világ csufjára?

Ha ez utóbbi szerep tetszik nekünk akkor fogadjuk szívesen és ropogtassuk tovább is türelmesen a nekünk vetett abrakot. De ha élni akarunk, élni egy szabad, egy dicső nemzeti életet, a minőre a teremő szánt, úgy... nőtát úgy sorsunk szuronyaink hegyén van.

Most itt a pillanat, a melyet a Gondviselés állítolag mindenkinek meg ad egyszer életében, hogy megállapíthassa a szerencsés életet, ha ugyan el nem szalasztja ezt a kedvező pillanatot. Itt a döntő perc, melyben erőket megfeszítve kivívhatjuk a győzelmet. Egy megoszott erejű ellenséggel állunk szemben, s még nem késő pótolni a mulasztottakat.

De ki tudja ha most elmulasztjuk leszakítani a szerencse fájának arany almáját, s a helyett árnyékába dőlünk aludni: lesz-e még a fán az ébredéskor?

Oh csak meg kell rázni a fát: s ölnünkbe hull. Ki tudja: majd fáradt inaknak, talán halálunk árán se küzdhetjük ki többet?...!

Nem, nem. Csak egy szót kell kimondanunk, csak annyi erkölcsi bátorságunk kell, hogy legyen, hogy azt az egy szót ki bírjuk mondani az urnánál.

Mert azt a többséget is mi küldöttük az országgyűlésbe, a melyek azt a vas bilincset kovácsolta nekünk, és azt is mi fogjuk oda küldeni: a melyik szétzörtheti azt. Csak meglegyen hozzá az öntudatos erkölcsi bátorságunk!...

Előre tehát! Az önálló vámtérület lohogója után!

Szakosztályi ülés.

— A jövő évi költségvetés. —

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, nov. 4.

Csudálatos dolog, hogy olyan kevesen érdeklődnek a városatyák közül a város jövő évi költségvetése iránt. Pedig még szórakoztatónak is beválik az ilyen szakosztályi ülés, amelyen nincs ugyan jelen a költségvetések állandó és eleven lelkiismerete: Szabó Samu, de ahol csak egy röpöknek az ötletes kiszólások, mint p. o. tegnap is, amikor Tutsék Sándornak az az ötlete támadt, hogy a — sajnos — beteg Ehrlinger tanácsos helyett be kellene rendelni a város th. tanácsosát: dr. Márky Sándort szolgáltatással és mikor egy másik városatyát: Kanitz Jenőt azt röpíti bele a terembe:

— Alakuljunk át nagyközséggé, akkor nem lesz pótdó!

Hát ilyen kedélyes tenorban örlik le a költségvetést. Az az dehogy örlik. Bizony kicsi dolgokat nagyon is meghányakvetnek és azalatt a jelentősebb ügyek felett egyszerűen átcsúsznak a tisztelt szakosztály. A tárgyalások ilyen mederben folynak, amit különben elősegít Salamon tanácsos is, aki hosszabb betegsége után, kipihenve, — de mint örömmel tapasztaljuk nem kevésbé kuruc hangulatban mint azelőtt — beérkezett a költségvetés tárgyalásához.

Külömben az általános hangulat: sópáncodunk a nagy terhek miatt, de a végén belátjuk, hogy mégis csak meg kell szavaznunk mindent. Legfeljebb Salamonnak akadnak még olyan egészséges — de fájdalom utópisztikus ideái, hogy p. o. itt is volna az ideje annak, hogy a rendőrség fenntartásának felét fizesse az állam, úgy mint az a fővárosi rendőrséggel történik.

De mindez csak beszéd, beszéd, melyet sajnos nem igen változtatnak a mérlegben. Egy pár ezer koronát ha le is csíptek valahonnan, hát bizony valószínűleg hozzá kell adni más tételhez. Hiszen az utcák és járdák készítésére és fenntartására előírtak 126.467 kor. 76 fillért kerek 5000 koronával öhajítja emeltetni a főmérnök. Ezt a tételt az a veszedelem fenyegette, hogy esetleg jelentékenyen lecsökkenték, de miután a főmérnök most már annak fel-emelését kéri: hát kiegyeznek majd valószínűleg az eredeti összeg megtartásában.

Részletes tudósításunk különben a következő:

Jelen voltak a törvényhatósági bizottság tagjai közül: Boros György, Gáman Zsigmond, Havas László, Kanitz Jenő, Dr. Kecskeméthy István, Merza Gyula, Tanács József, Dr. Papp József, Dr. Török István, Dr. Tutsék Sándor, Trandaffir Miklós, Dr. Széchy Károly. Tiszviselők: Szvacsina Géza polgármester, Fekete Nagy Béla polgármesterhelyettes, Salamon Antal és Dr. Nemes Ferenc tanácsosok, Esterházy László főjegyző, Pócsy Mihály főmérnök, Lakatos Ferenc főszámvivő, Tarnay Mór tb. főjegyző, Föder Ottó és Pethő József aljegyzők, Hadady Endre főkapitány, Temesvári Zsigmond főpénztáros.

Az ülést 3 óra után nyitotta meg Szvacsina Géza polgármester.

Mielőtt a költségvetés tárgyalására rátértek volna, Havas László kifogást emelt, hogy ily fontos tárgyakban az országos vásár napjára hívták össze a szakbizottságokat, mikor a kereskedő és gazdálkodó törvényhatósági bizottsági tagok, kénytelenek távol maradni.

A polgármester válasza után áttértek a költségvetés tárgyalására.

Miután a költségvetésnek a bevételeket tartalmazó részét az előző ülésen már elvégezték, tegnap a kiadások I-ső fejezeténél kezdték a tárgyalást. A közigazgatási dologi kiadások 291.863 koronában voltak felvéve a költségvetésbe. Ez összegből a tanácsosi tiszviselők s a segéd- és kezelőszemélyzet fizetésére és lakbérére jut 58.322 korona, az átvászként személyi kiadásokra 17.680 korona, a rendőrségnél 189.442 korona, az adóhivatalnál 35.460 korona, a községi osztálynál 65.501 korona, a községi bíróságnál 4430 korona, az egészségügyi osztálynál 9544 korona és az anyakönyvi hivatalnál 11.484 korona.

Az első tételnél Kanitz Jenő indítványozta, hogy utasítsák a tanács a szervezési szabályrendelet záros határidőn belül való elkészítésére. És gondoskodjék a tanács, hogy az új szervezési szabályrendelet által keletkező kiadási többlet indirekt adók és ne a pótdó emelése által nyerjen fedezetet.

Fekete Nagy Béla kijelenti Kanitz indítványára, hogy a fizetés emelési javaslatot már összeállította a tanács és azt nem sokára a közgyűlés elé is terjeszti. Ő is azt óhajítja, hogy a fizetés emelésekkel ne növeljék a pótdóit. Indítványozza, hogy a város a III-ik aljegyzőnek és az árvászeki jegyzőnek emelje fel a lakbérét 240 koronáról 400 koronára.

A szakosztályok hozzájárulata a lakbértölemeléshez. Ugyane címmel Toliszer mérnök részére is megállapítottak 800 korona működési pótdóit. Ugy, hogy 1120 koronával emelték fel az I-ső fejezet első címét. Így ez 391.863 koronáról 392.983 koronára emelkedett.

Trandaffir ugyane tételnél sokalta a díjnyokok számát. Nagy vita indult meg e kérdés körül.

Végre is megnyugodtak abban, hogy a polgármester, ha a körülmények megengedik, egyet-kettőt elbocsájt a sok díjnokból.

A hatodik tételszám alá felvett 1000 koronát a tiszviselők nyugdíj alapja gyarapítására — törölték.

Közben elhatározták a polgármester indítványára, hogy egy bizottság kiküldését javasolják a közgyűlésnek. A bizottságnak lesz a feladata, hogy a költségvetés összeállítására, a jövőre praktikusabb formulát dolgozzon ki.

A középületek fenntartására felvett 17.536 koronát 16.219 koronára szállították le.

Öt óráig 25 tételt tárgyaltak le a költségvetésből, amikor bezárta a polgármester az ülést.

A költségvetés tárgyalását ma délután 3 órakor folytatják a szakosztályok.

A háború.

Az angol—orosz konfliktus.

— Express tudósítás. —

Budapest, nov. 3.

Az angol—orosz konfliktus újabb hírtelen elmérgesedését az angol lapok félreértésnek mondják és úgy magyarázzák a dolgot, hogy Balfour miniszterelnök beszédét tévesen fogták fel. Ez a magyarázat azonban kétségtelenül valószínűtlen és így az ügy tulajdonképpen nincs felderítve. Mert a tény az, hogy az oroszok eltávolították Vigóbi anélkül, hogy Angliát megkérdezték volna. Angliának ez nem tetszett és azért tovább mozgósított. Ha Balfour mindjárt azt mondta volna, hogy Anglia nem ragaszkodik a balti flotta Vigóban való maradásához, hanem megelégszik a bűnös tisztek visszahagyásával, akkor a mozgósítás kétségtelenül nem történt volna, mert arról a miniszterelnöknek előzetes tudomásának kellett lennie s akkor leintették volna.

Az angol kormány utólagos beleegyezése a meglevő állapotba és a magyarizgatások tehát leplezgetnek valamit, valószínűleg azt, hogy Angliát kudarc érte, mert nem mert kielégítő felállást Oroszország ellen. A helyzet tehát nincs tisztázva. A négy orosz tengerészlő, aki a hulli esetért számot fog adni a nemzetközi bizottság előtt, tegnap Vigóból Pétervárra utazott. A nemzetközi bizottság összehívásáról még most sincs pozitív hír. Ugy látszik, az eljárás hosszadalmas lesz. Anglia csak tegnap küldte el Pétervárra a választott bíróságra vonat-

kozó javaslatát. Nehéz eloszlalni azt a gyanút, hogy ez az egész konfliktus el fog se kényesedni a választott bírósági eljárás folyamán. Az orosz sajtó rendületlenül megmarad amaz állítás mellett, hogy tényleg japán hadigözhöz voltak az észak-tengeri vizeken és így a hulli esetért a balti flottát nem érheti vád és felelősségre nem vonható. Az ügyre valószínűleg ráterelik majd a diplomáciai titokzatosság mindent kimagarázó lepiát.

A mandzsuriai harcokról semmi érdekesebb jelentés nem érkezett. Kisebb csatározások folynak váltakozó szerencsével. A japán sereget, különösen Kurokiét szaporították és megerősítették. Ezenkívül rendkívül ügyes sáncokat építettek, melyek szinte bevehetetleneknek látszanak. A japánok tehát a védelemre is berendezkedtek, ha a támadás esetleg nem sikerülne. Az orosz hadsereget három részre osztották. Főparancsnok Kuropatkin, vezérkari főnök: Szaharov; az egyes sereg-gek parancsnokai: Grippenber, Kaubars és Mayendorf, esetleg Livenics.

Port-Artur bevételét mára, a mikádó születése napjára tervezték a japánok. Eddig azonban a bevételről még semmi hír sem érkezett. A japán ostromló sereg azonban folyton nyomul előre s így már csak napok kérdése a bevétel.

A jelentések szerint október 29-én 8000 főnyi orosz csapat kitért, de nagy veszteséggel csakhamar visszavonult. Október 30-án este újabb hadállásról lőbottott a japán zászló. A földalatti műveket nagy energiával folytatják s azt mondják, hogy a vár alatt készített alagút villalakus s több ponton fog a várba nyílni.

A japánok eddig tízenegy orosz tüteget tettek harcoképtelenné, ezenkívül nagyon sok egyes orosz ágyút semmisítettek meg. A japánok azt hiszik, hogy a vár végostrómlása nem fog sok emberáldozatba kerülni, mert Stössel az utolsó pillanatban meg fogja gondolni, vajjon embereit céltalanul fölállozza-e?

Tokió, nov. 3.

A mandzsuriásági főhadiszállásról eredő tegnap déli távirat szerint október 30-án bal seregünk bal osztálya ellen Liebenun, Auszantaj és észak felől ellenséges haderő vonult előre. Küzdelem keletkezett, melynek során az ellenséget visszaverték. Csapatunknak csak csekély vesztesége volt, míg az ellenség súlyos veszteséget szenvedett. 50 ember elvesztette lovát.

Az ellenséges lovasság rendületlenül vonult vissza minden irányban és 13 halottat hagyott a csatateren. Október 30-án éjjel bal seregünk elfoglalt egy Csemglen-pantól északra nyugatra 500 méterre levő falut és foglyulotta azt.

Gibraltár, nov. 3.

Azt hiszik, hogy Rosdeszvenszki tengernagy hajóhadával holnap reggel Tangerbe utazik. Az „Ilustrious“ nevű angol csatahajó holnap a tetuáni vizekre indul, hol egy hétig marad és lövési gyakorlatokat végez.

Pétervár, nov. 3.

Az orosz távirati ügynökség a tartalékosok zavargásaira vonatkozólag a külföldön elterjedt és nagy mértékben túlzott híresztelésekkel szemben kijelenti, hogy nem történt összejáratás tisztek és tartalékosok között. Mivelhogy a behívási ponton a pálinkás boltokat hivatalosan bezárták, a a tartalékosok a zsidóknál szereztek be szeszest italokat és az árak magassága miatt rombolták le azoknak boltjait. A zsidók ellen való elkeseredettséget az is okozta, hogy közülük sokan megszöktek a katonasor elől, minek következtében a keresztények voltak kénytelenek a helyükbe betölteni. Nem igaz az a híresztelés, hogy a katonaszökevények rokonait szigorúan megbüntették vagy hogy Szibériába küldték volna.

Tokio, nov. 3.

Tegnap (hétfőn) megkezdődött Port-Artur ellen a koncentris támadás, amelynek rettenetes hatása volt az orosz erőkre. Három földalatti akna idő előtt robbant fel és semmi kárt nem tettek a japánoknak, akik lépésről-lépésre nyomulnak előre. Az erődből ismét vehemensen folyik a tüzelés, ami arra vall, hogy az oroszok eddig csak kímélték lövészerüket.

Az első számú erőd, mely három kilométernyire van a Farkas-dombtól, kitűzte a fehér lobogót, de mikor a japánok bevonultak, ismét ellenállást fejtettek ki. Rettenetes harc után a japánok mindnyájukat megölték. A város lángtenger. A templom, mint egy óriási kazal ég, a torony romokban hever. Azt hiszik, hogy a japánok a földalatti folyósón ma a városba jutnak.

Véres „halottak napja“.

Késelés a sirok között.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, nov. 3.

A halottak napján szokásos kivilágítás a legtöbb helyen eltér attól a kegyeletestől, mely léteinek alapját képezi. Az idő vas foga lesimitotta azokat az ágakat, melyek olyan diszessé, olyan bensővé és magasztossá tették az emlékezés ünnepének, már-már hervadásnak induló fáját. Igen sokan ma már nem a kegyelet, nem az emlékezés lángját meggyújtani mennek ki ilyenkor a temetőbe, úgy, hogy a halottak

csendes birodalma ilyenkor a legalkalmasabb működési tértől ajánkozik a zsebmetszőknek, tolvajoknak s szintere lesz egyéb — nem épen a hangulatba illeszkedő jeleneteknek.

Ezek az okok már több helyen alkalmat szolgáltatnak olyanszerű elhatározásokhoz, hogy inkább egyáltalán eltorlítottassék az emlékezés e magasatos ünnepe, mintsem ilyen, a kegyeletet mélyen sértő események színhelye legyen a halottak csendes birodalma. Ilyen okok vezelhették a sóváradí év. ref. egyház vezetőségét is arra, hogy a népet elszoktassák az ünneptől. A próbálgatások nem vezettek eredményre, a szokásos világitást évenként mégis megtartották, természetesen nem maradtak el a kellemetlen és bántó epizódok. Az egyház vezetősége erre az időn a legradikálisabb eszközökhöz folyamodott. Sajnos, az eredmény nem hogy kielégítő lett volna, hanem igen szomorú következményekre vezetett. A sóváradí temetőben ugyanis halottak napján véres verekedés történt s az emlékezés szent lángra egyik-másik ember betört oldalhordán késével és furdósokkal gyújtott meg halottak napján, az emlékezés kegyeletem ünnepén.

A véres esetről tudósítónk az alábbi részleteket írja Sóváradról, a székelyföldről: Sóvárad községben, melynek lakói kevés kivétellel csaknem mind reformátusokból áll, a világitáskor szokásos kellemetlenségeknek az egyházközség előjárósága nem tudta semmi módon útját vágni. Az időn azután november 1-én este a kúrátor és presbyterium felfegyverkezve állottak őrt a temetőn s az odaménköket karhatalommal visszautasították.

Azonban Biró András és egy másik ember — nem is hederítve a presbyteriumra és harangzóra, kimentek szülei sírjához s azt gyertyákkal megérták és kivilágították.

Erre már a pap is kiment és a gyertyákat pálcájával leverte. E közben Biró Andrásék a presbyteriummal bírokra keltek. Biró András letepertek a sírra s fojtogatni kezdték, mire egy hirtelen előkapott zsebkésével Sükösd Jánoson több súlyos sebet ejtett. Erre a többiek jónak látták Birót elengedni.

Másnap az orvos a Sükösd sebeit megvizsgálta, de nem találta életveszélyeseknek. A temető más részében mások verekedtek össze s a harc egész éjjeli szakadatlanul folyt a presbyterium és világitók közti.

A lakosság körében természetesen nem a legnagyobb tetszéssel találkozott a nagyon is radikális módszer, a mi bizony úgy látszik, túl ment a célon s olyan kellemetlenségekre adott alkalmat, melyek előidézéséért sokan elítélik az előjáróság eljárását, bárha az indokoknak érthetőeknek is találják, annál is inkább, mert habár a kivilágítás ma már általánossá vált, az tulajdonképpen mégis katolikus egyházi szokás.

Rejtélyes eset a Király-utcában.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, nov. 4.

Rejtélyes ügyben nyomozott tegnap éjjel a rendőrség. A bonyolult ügyre a nyomozat nem tudott világosságot deríteni.

Az eset részletei a következők: Tegnap éjjel egy ur jelent meg a rendőrségnél s előadta az inspekciós tisztviselőnek, hogy Király-utcában (az általa megnevezett házban) megölték egy embert. Az illető ur, kit utja véletlenül vitt a Király-utca, állítása szerint föltanuja volt egy gyilkosságnak.

Hallgatta az ablak alatt, hogy mint verték agyon a gyilkosok áldozatukat s hallotta, hogy az áldozat kegyelemért könyörgött.

A rendőrségtől a feljelentés nyomán Mina Kálmán rendőrbiztos egy rendőr kíséretében kiszállott a helyszínre. Dacára annak, hogy már éjfélhez közel volt az idő, a házbeliek még mind ébren voltak és izgatottan tárgyalták a házban történeteket.

Mina rendőrbiztos miután konstátálta, hogy a szoba, a hol az állítólagos bűntény történt, be van zárva és a kopogásra és felszólításra sem jelentkezik senki, kihallgatta a házbelieket.

Piroska Róza, egyik házi cseléd előadta, hogy a szobaur, ki intelligens fiatal ember, délután azt mondotta neki, hogy ha este a lakásban valaki föltölni fog, ne ijedjenek meg. Egy barátja lesz nála, annak idegrohamai vannak, esetleg reájon a roham és kiáltozni fog. Tehát, ha zajt hallanak is, ne gondoljanak másra. Este be is ment a szobaur két vagy három barátjával a szobába. Kévs idő múlva nagy lármát és segélykiáltás hallatszott:

— Ne bántsanak, ne törjék össze a csontomat! — kiáltotta egy hang.

Közben sűrű ütlegetések hallatszottak ki az udvarra. — Ne üssenek agyon, — könyörgött később elhaló hangon valaki.... Ezután esend lett.

Az ajtó felnyílt s a szobából három egyén gyorsan eltávozott.

Kriszta Sára cseléd szintén hallotta ami a szobában történt.

Mina rendőrbiztos a házbeliek kihallgatása után a tettesek felkeresésére indult, mert véleménye szerint szobába történi nincs joga.

A házbeliek vallomásából azt sem lehetett határozottsággal megállapítani, hogy hányan voltak a szobában. Csak arra em-

líkeznek világosan, hogy hárman jöttek ki onnan. Az egyik cseléd vallomása szerint négyen mentek be. Tehát egy ott maradt. De a szobaur távozása után zörgöttek a lakók az ajtón, zörgött ott a rendőrség is de eredménytelenül.

Gyanússá tette a rejtélyes esetet az a körülmény is, hogy a szobaur szökése ellenére a szoba kulcsát magával vitte. Névjegyet pedig, mely ki volt függesztve, letépte.

Késő éjjel értesülünk, hogy a rendőrség kihallgatta azt az embert kinek lakásán az állítólagos bűntény megtörtént.

Az illető kihallgatása során csak annyi felvilágosítást meg hajlandó nyújtani, hogy tényleg történt valami rendkívüli a lakásán, de kijelenti, hogy az nem ötközik a bűntető törvénykönyvbe és így annak részleteiről nem hajlandó vallani.

A rendőrség nem tehetett egyebet, minthogy holnap reggelre megidézte az illetőt.

November 1-től új előfizetést nyitottunk az „UJSÁG“-ra.

nov. 1-től decz. 1-ig 2 korona.
Negyedévre 6 korona.
Félévre 12 korona.
Kérjük azokat a t. c. vidéki előfizetőket, kiknek előfizetése lejárt, hogy az „UJSÁG“ megrendelését minél előbb megújítani szíveskedjenek.

UJDONSÁGOK. Naptár.

November 4. Péntek.

Katholikus: Károly. Protestáns: Károly.

A városi szakosztályok együttes ülése délután 3 órakor.

Az Eke muzeum az örmény himzés kiállítását megkezdte délután. Belépési díj 1 korona.
Országos Történelmi Ereklye Muzeum. (Torna-Vivodában.) Nyitva egész nap; belépés ingyenes.

Az Erdélyi Országos Muzeum érem- és régiségtára megkezdte d. e. 9—1-ig.

Az általános növényzeti intézet gyűjteményára. (Botanikus Muzeum) nyitva délután 8—12-ig, délután 3—6-ig. Bemenet ingyenes.

Az Egyetemi Könyvtár nyitva délután 9—1-ig, délután 3—7-ig.

Színházban előadásra kerül: »Miss Hobbs.« (Páralan bérlet.)

Az orosz—japán háborúról.

Itta: Balázs József.

Rég foly a harc ádáz viharoként
Az orosz és japán között;
Amott az érde, emitt a jog,
A mi abban megütöközt.

Foly, foly a vér áradt pataként,
Ujjong, üvölt a zord halál,
Ezer száma pusztul az ember
Kelet-Ázsia partinál.

A miveltsg dicső korában,
Az ember ma is állati;
Nincs szeretet, nincs jog, igazság,
Csak a jövőnek álmai.

Miért jött hát az Úr e földre,
Terjesztve béke szellemét?
A szeretet szent lobogóját,
Uram, mond, miért lengeted?

Népmilliók, a te nevedben,
Im, állatként ontják a vért,
A ki őket korbacsal hajta,
Zsarnok fejöknek vágyaért.

S e vágy: örök szomj, telhetetlen,
Nincsen előtte vég, határ,
A mig van hely és nép a földön,
Mely még meghódításra vár.

Volt, volt idő, midőn e zsarnok
Mireánk is fegyvert fene
A gyászos felhők mögé vonult el
Szabadságunk nagy Istene.

Le, porba sújtva türt e nemzet
Éveken át nagy, szörnyű kint,
Remélve, hogy egy jobb jövőnek
Kelő napja majd rátekin...

A seb még ég e nép szívében,
Az önkény még torolva nincsen,
A szent kereszt örök jegyében,
Im, még csörög a rabbiilnes!

De bár késett, nem, nem maradt el
Villámával a boszus ég,
Várt, türt, remélt, de most megszólal:
Elég volt már a vér, elég!

Pusztuljon, vesszen mind, ki zsarnok,
Az ígért napja betölt:
Szórvja fényét a szent szabadság,
Annak helye legyen e föld!...

... És ezrenként hull az orosz el
Távol kelet harci terén...
Fut, menekül a zsarnok népe,
Ásók nyomán és fegyverén...

Hull, hull a vér, folyva patakkal,
De mélyéből virág fakad,
Virág, a mely csak ott tenyészik,
A hol a föld s a nép szabad!...

Sirolin

A legkiválóbb tanárok s orvosoktól mint hathatós szer; **tüdőbefelegségeknél, légzőszervek hurufos bajainál, ugymint idült bronchitis szomárhuruf és különösen lábadozóknál influenza után ajánlatik.**

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4 — kor-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alantl czzéggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc.)

3439 14—52

— (A városi állandó igazoló választmány gyűlése.) Tegnap délutánra volt kitűzve az állandó igazoló választmány értekezlete, melyen megállapították volna a törvényhatóság virilis tagjainak jövő évi névsorát. A választmány azonban nem jött össze halálozások számban és ezért az ülést e hó 10-ére halasztotta el.

— (Esküdtőzéki tárgyalások a kolozsvári kir. törvényszéknél.) Nov. 14-én kezdődik meg a kolozsvári kir. törvényszéknél a téli rendes esküdtőzéki ciklus. A tárgyalások rendje még nincsen megállapítva. Az eddig előkészített ügyek közül tárgyalásra kerülnek: November 14-én Müller Gyula szocialista feldicsérési miatti bünt. ügye. November 15-én Bittermann András igazgatási, rágalmozás és becsületisértés miatti bünt. ügye. November 18-án Harsányi Sándor sajtó útján elkövetett rágalmozási bünt. ügye. Azonkívül sorra kerül Müller Gyulának még egy igazgatási vétségi ügye.

— (Tudomásul.) A polgármester elnöki hivatala tudatja a nagy közönséggel, hogy a bizonyítványok rendszeres kezelése érdekében, azoknak polgármesteri megerősítése (aláírása) kizárólag csak szerdán és szombaton történik. E végbéli bizonyítványok kedden és pénteken bevételnek, szerdán és szombaton pedig délelőtti 11 és 12 óra között kiadottnak.

— (A közmunkabizottság ülése.) A város közmunkabizottsága holnap, szombaton délelőtti 11 órakor a városház tanácstermében ülést tart, melyen az első magyar általános bizottsági társaságnak lakóház építése iránti kérésén kívül még három kisebb építési iránti kérés kerül tárgyalásra.

— (Jókai Mór szobra.) Még a rávalón pihent a költők királya, a mikor az „Ujság” az egész magyar sajtóban elsőnek vetette fel az eszmét, hogy állítsunk szobrot Jókai Mórnak. Azután a fővárosi sajtó és az ország közvéleményében is kialakult ez az óhaját és most Berzevicsy Albert közoktatásiügyi miniszter indítványára észre halasztották el a végrehajtást, amikor azok is a fővárosban lesznek, akiknek áldozatkész közreműködésére méltán számíthat. Ez az idő most elérkezett és a kiküldött értekezlet elhatározta, hogy legközelebb közlésezi azt a felhívást, amelyben adakozásra szólítja föl a nemzetet Jókai Mór síremlékére és szobrára.

— (A mentők múlt hónapja.) Azt hittük, hogy a nyári napok elmúltával, mint-hogy az építkezések, hol a legtöbb baleset szokott történni, — befejeződtek, szünni fog valamennyire, a mentők munkája is. A mint azonban a Mentő-egyesületnek a múlt hónapja működéséről huzzáknak beküldött kimutatásából látjuk, semmivel sem csökkent október hónapban az esetek száma. A kimutatás szerint ugyanis a múlt hónapban a balesetek száma is az ezeleképp nyújtott első orvosi segély száma 141, a betegszállítások 19, a mozgó órszám 45, vaklármás pedig 9, összesen tehát 214 volt. Ezekből nappalra esett 138, éjjeli időre 76. A balesetek között volt: Hirtelen támadt rosszullét és megbetegedés 28, sebzés és sérülés 104, öngyilkosság és öngyilkossági kísérlet 3, egyéb eset 6.

— (A Szent Imre egyesület ismertetése.) A virágzásnak indult Szent Imre egyesület tegnap ismertetési estélyt tartott a központi szálloda emeleti termében. Az estélyen az egyesület pártolói és tagjai közül sokan jelentek meg. Az első felkötéstől gróf Logothéti elnök mondotta Majláth Gusztáv püspökre. Utána Szentpéteri Gyula alelnök köszöntötte fel az egyesületet. Szép pohárköszöntőket mondottak még: Pál István apátkanonok, Hirschler Károly szemérműi igazgató, Bíró Balázs, stb. A megjelentek a késő éjjeli órákig voltak együtt a legjobb hangulatban.

— (Vasúti nők kinevezése.) A vasúti sztrájk legélesebb gyümölcset a vasutnál alkalmazott nők élvezik. Az ősz megérlelte számukra az édes gyümölcsöt, most leszedik azt. A kolozsvári kinevezett vasúti hölgyek között kevés a leány, de több az asszony. Az alábbi felsorolt hölgyek részaláltak a kinevezésre s új fecséki a vasutnak, mert nem csak 1000—1100 kor. fizetést kapnak, hanem még e fizetéshez 420 kor. lakáspénzt is és nyugdíj-jogosultságot. A központonban az említett fizetéssel kinevezettek: Kalmár Franciska, Puskás Ilona, dr. Balóné Novák Ilona, Girsikné Tusnádi Vilma, Farkas Amalie, Kappel Fanni, — a helybeli állomáson Bauer Ferencné, özv. Szegedy Gyuláné, Almainé és Barabás Józsefné.

— (A sikkasztó körjegyző elfogatása.) Komáromból jelentik: dr. Krisztónovics a montecarlói rendőrség értesítése szerint ott elfogták. A pénzből 30.500 koronát és 3900 frankot találtak meg nála. Krisztónovicsot Komáromba szállították.

— (Beförés az államvasutak fogyasztási szövetkezetébe.) Az államvasutak kolozsvári alkalmazottainak fogyasztási szövetkezetébe tegnap éjjel ismeretlen tettesek beförték. A beförtök ügylátszik inkább készpénzt szerettek volna lopni. A fiókokat rendre feltörték, de csak 38 korona készpénzt találtak. Azt magukkal is vitték. Ezenkívül elvitték 3 tégv konyakot, tete-mes fűszert és csomaggal. A rendőrség reggel helyszíni szemlét tartott a szövetkezetben. A szemle rendén felmerült alapos gyanúkok nyomán a rendőrség megindította az eljárást.

— (Soós bíró Amerikában.) Soós Kálmán táblai bírót most már hiába üldözi a rendőrség. Késésgtelen, hogy már Amerikában élvezze az aranyzabadságot. — A szokás részleteiről is kapott már értesítéseket a rendőrség, megállapították, hogy Soós 11-ikén szökött meg, még pedig egy fiatal ember társaságában. Ez a fiatal ember a fia volt, a ki apját Brémába kísérte s ott hajóra ültette. Ha a szökevény bírónak semmi akadály nem volt, akkor már körülbelül öt nap előtt ért Amerikába. Brémából még sürgőnyt is küldött egy rokonának ezzel a tartalommal:

Minden rendben. Hajón vagyok. Szerencse fell

Bár a hivatalos körök egész tisztába vannak azzal, hogy hol találhatnák a szökevény bírót, nem üldözik tovább. Szegény öreg, beteges ember, a ki nem sokat várhat már az élettől. Pénze is kevés van Soós-nak, úgy, hogy dolgoznia kell, ha meg akar élni.

A szökevény bíró társa, Schwarcz Ábrahám még mindig nem kezdte meg a fogházbüntetését. Érdekes a dologban, hogy még ki sem hirdették előtte az ítéletet, dacára, hogy a kuriai tárgyalás már egy hét előtt befejeződött.

— (Uj hegyközség.) A Brétfő és Csatorna-szölőhegyek nagybirtokosságának képviselőitében Gurneszevics Ferenc a birtokosság hegyközséggé való alakulása céljából újabb gyűlést kitűzést kérte a várostól. Tekintettel arra, hogy a szölőhegyek területei, valamint a birtokok száma a törvényben a hegyközség alakulásához megkívánt feltételeknek megfelelnek, a birtokosság képviselőitében beadott kérés a tanács teljesíti s ehhez képest a Brétfő és Csatorna szölőhegyek birtokosságának hegyközségi alakulását november hó 30-ik napjának d. e. 10 órájára a városi közgyűlési termébe kitűzte. A tanács az érdeket helybirtokosokat azzal értesíti, hogy a gyűlésen magát akadályoztatása esetén bárki által, két tanuval aláírt meghatalmazás után is képviselheteti.

— (Adakozások a monostori ev. ref. templomra.) Gombos Ferenc gyűjtőívén adakoztak: Gombos Ferenc 5 kor., Gombos Ferenc 3 kor., Gombos Ida és Rózika 2 kor., Czel József 2 kor., Havas Armin 2 kor., Zajzon Sándor 1 kor., Réti Sándor 1 kor., Balor István 40 fill., Végh Sándor 1 kor., Ehrenberger Ferenc 1 kor., Kocsis Márton 1 kor., Ferdinánd Géza 1 kor., 3 nyomdász tanuló 60 fill., Blázi József 20 fill., Jambor E. 1 kor., Neumann M. 5 kor., Gráf József 1 kor., Braun Mihály 1 kor., Mayer Károly 1 kor., Bodonyi Jenő és Klára 1 kor., B. Bak Lajos 1 kor., ifj. Gráf Lőrinc 1 kor., Virág Ferenc 1 kor., Szatmari Ede és neje 1 kor., Zatlner József 1 kor., Lauff Rudolf 60 fill., Miklós József 1 kor., Lauff János 50 fill., Thumme-r János 1 kor., Magyaros Géza 20 fill., Illyés Ferenc 1 kor., Zsolos Péter 20 fill., Tókes Sándor 2 kor., Pongrácz Róza 20 fill., Rácz János 1 kor., Tomán Béla 1 kor., Offner N. 1 kor., Simon László 1 kor., Spáda János 1 kor., Rehling Alajos 1 kor., ifj. Jakab Lajos 1 kor., Terkál Béla 2 kor., Matutsek József 2 kor., Athrin Bandi 1 kor., Bodor László 1 kor., Ascsády Lajos 1 kor., Rosman Samu 1 kor., Orbán István 1 kor., Maknics Albert 1 kor., Gy. Sipos Károly 1 kor. Összesen 60 kor. 90 fill.

— (A bileki marsvezető — tábornok.) A katonai rendeleti lap megint szolgál egy kis meglepetéssel. A hírhedt eichensiegi Grünzweig Artur számlóltti ezredes, aki két év előtt a halálba marsoltatott tizenhét komáromi magyar bakát, vezérőrnagy lett és a 4. gyalogdandár parancsnoka. Ehhez az előítéletéhez fölöléses megjegyzéseket fűzi. A magyar nemzet arculecsapása és a kormány befolyástalansága: ezt jelenti ez a tábornoki kinevezés.

— (Tizenöt ezer koronás ékszerlopás.) Egy tegnap éjjel két órakor a főkapitányságra érkezett távirat alapján az a hír terjedt el, hogy Papp Ferencet és szeretőjét Cherbourgban fölismerték és rendőri felügyelet alá helyezték. Iletékes helyről azt az értesítést nyertük, hogy igaz ugyan, hogy Cherbourgban távirat érkezett a főkapitányságra, de azzal a tartalommal, hogy Papp Ferenc és Palmer Jolán, a kiket nem lehetett letartóztatni, ott egy New-York felé induló hajóra szálltak. A rendőrségnek értehető megdöbbenést és felháborodást keltett a cherbourgi rendőrség eljárása, mert a bírói elfogató parancs már tegnap ott volt. A párisi osztrák-magyar konzulátus négy nap előtt érkezett táviratából, a mely szerint Pappék Brémában a „Bréma” nevű szállítóhajóra szálltak, melynek első kikötőhelye Cherbourg, Budapestben is, Cherbourgban is tudták, hogy ott esetleg letartóztathatók. Annál súlyosabb beszámítás alá esik az ottani rendőrség érthetetlen magatartása, mert mindezek dacára kieresztették a lelketlen tolvajokat a kezeik közül. A ma éjjeli táviratot a cherbourgi osztrák-magyar konzulátus küldte, a mely szövegrint mogyar fordításban így hangzik: „Papp Ferenc és Pohner Jolán itt ma egy New-York felé induló hajóra behajóztak. Nem voltak letartóztathatók. Pappnál 60.000 koronára készpénzt találtak. Konzulátus.”

— (A királysértő szocialisták.) Nagy feltűnést keltő ítéletet hozott a budapesti ítélőtábla. A múlt év november 30-án a budapesti szociáldemokrata-párt monstrenépgyűlést tartott Budapestben, a Tatterszalban. A népgyűlésen Grossmann Miksa a civillistáról, Bokányi Dezős a katonaságról és Weltner Jakab a kivándorlásról tartott éleshangú beszédet. A szociáldemokrata-párt a gyűlés után a három beszédet kis füzet alakjában kinyomatta és pártbívei közt terjesztette. — A kir. ügyészség Grossmann ellen királysértés és alkotmányelleni igazgatás, Weltner Jakab ellen pedig osztálygyűlöletre való igazgatás vétsége miatt emelt vádat a civillistáról, illetve a kivándorlásról mondott beszéde miatt. A törvényszék Grossmann királysértésért négy hónapi fogházra ítélte, az igazgatási vétsége miatt felmentette. Weltner pedig az ellene igazgatás miatt emelt vád alól felmentette. A budapesti kir. ítélőtábla, a mely Bucz Lajos bíró előadásában tárgyalta az ügyet, az

elsőbíróóság ítéletét megsemmisítette és Grossmann királysértésért és igazgatási tiz hónapi fogházra, Weltner pedig osztálygyűlöletre való igazgatásért négy havi államfogházra ítélte. Az ítélet ellen a védő semmisségi panaszt jelentett be.

— (Meglopta az apját.) Virág Ferenc kolozsvári mézes-kalácsostól 1.000 korona készpénzt lopott nemrég Rezső nevű fia. A pénz, mit hosszú évek munkaságából gyűjtött össze Virág, egy szekrényben volt elhelyezve. A 17 éves fia a szekrényt felcsesztette s kivéve belőle a pénzt, megszökött Kolozsvárról. Két napig Budapestben időzött a jó fiú, onnan azonban, elfogatásától félve, visszatért Kolozsvárra. Itt tegnap délután egyik külvárosi korszakban mulatott, ahol egy detektív felismerte a fiút és letartóztatta. A tolvaj fia, a ki édes apját lopva meg, 400 koronánál többet keltött el a három nap alatt. A többi pénzt zsebében megtalálták. Biciklit s revolvert vásárolt magának s különböző mulatókban időzött. A hiányzó pénzről utolsó fillérig be tud számolni, hogy mire adta ki. Az elvetemedett fiút a rendőrség letartóztatta és ellene az eljárást megindította.

— (Az élelmi cikkek drágulása.) Majdnem minden élelmi cikk árának emelkedése arra kényszeríti háziasszonyainkat, hogy újabb megtakarításokról gondoskodjanak. Ez alkalomból arra emlékeztetünk, a mire gyakorlatban utaltunk, hogy a Kathreiner-féle Kneipp-malátá kávé használatával nagy megtakarítás érhető el. Sok esetben a bakkávé teljesen nélkülözhető s így nem egy többlet kiadásért kárpótlást nyerhetünk. Előítélettel mentes háziasszonyok különben is már régen „tisztá” Kathreiner-kávé adnak az asztalra s amint a tapasztalat tanítja, a ki egyszer már megszokta, nem akarja többé nélkülözni. Erősen elkészítve a „Kathreiner-féle Kneipp-malátá kávé” ízében igen kellemes s különösen gyermekeknek tápu-d és vérképző. E mellett az élvagygyerjesztő kávészin eléréséhez sokkal kevesebb tej is szükséges, mintha az erősen színező kávépótlékokat használjuk; tehát itt is van megtakarítás. Mind ezeket az előnyöket természetesen csak a „valódi” Kathreiner-féle Kneipp-malátá kávé nyújtja. Hangsúlyozzuk ezért a bevásárlásnál a Kathreiner nevet és kérjük az eredeti csomagokat Kneipp páter ácképével és ne fogadjunk el nyitva mérleget, egyszerűen pörkölt termékeket vagy másképpen csomagolt hitvány utazatokat.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, pénteken, nov. 4-én:

Miss Hobbs

Vígjáték 4 felvonásban.

Kezdeté 7-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, szombaton november hó 5-én:

Miss Hobbs.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Péntek: Miss Hobbs (b. 33. sz.)

Szombat: Miss Hobbs (b. 34. sz.)

Vasárnap d. u.: A vén bakancsos és fia a huzár

Vasárnap este: A tavasz (b. 35. sz.)

* Miss Hobbs. Szellemes és ötletes vígjátékot mutatnak be tegnap este a kolozsvári színpadon. S talán ezzel meg is határoztuk Miss Hobbs kvalitásait, a melyek mindenesetre elsőrendűek, hatásosak és a melyek oly nagyon székségeek is egy színpadi mű sikeréhez. A sikerből ki is jutott a tegnapi bemutatónak: mert a közönség — szépsámu és előkelő közönség — mindvégig kitűnően mulatott ennek az angol vígjátéknak ügyes fordulatain, szellemes dialógjain és vidám tónusán. A vígjáték alaphangja válogatott és finom: az emberek úgy beszélnek egymással, ahogy előkelő és intelligens emberek részére azt a társadalmi szabályok megkövetelik. Darús és rózsaszínű az egész darab hangulata és ha a helyzetei néhol merészek is, mégis a kellő keret határolja azokat.

A darab cselekménye néhány szóban elmondható. Miss Hobbs megveti a férfiakat; barátnőibe is ilyen érteket akar beletölteni és sikerül is neki: hogy egyik barátját otthagya az urát, a másik a jegyesét. Végül eljön az ő embere, az elhagyott férj egy barátja személyében, a ki megígéri a végül feleségül veszi. Ennyi tulajdonképpen a nem éppen eredeti és a nem éppen különös cselekménye a darabnak. De mindezt négy felvonásban át tudjuk; természetesen, hogy ezt a felvonást is ki kell tölteni. A darab írójának sikerült az a feladata, hogy a sovány cselekményt kibélelje vidám alakok cselekedeteivel és mulatságos helyzetek derűs hangulatával. Itt-ott felcsillant még a tiszta poezis fénye is, anélkül, hogy az alapötös veszített volna derűs erejéből és hatásából.

Röviden: a közönség nagyon jól mulatott a tegnapi bemutatón, a mely különben meg is érdemli a közönség fokozott érdeklődését.

Az előadás reméljük, hogy a következő estéken gördülékenyebb lesz, am-bár egy-két szereplő sehoggy sem tudja magát beletálatni abba a keretbe, melyet a darab szelleme megkövetel. Még Kassai Károly is ez a kitűnő színész is kényelmetlenül mozgott kissé a hódító világi szerepében, a mi nem is felel meg egyéniségének és a melyben mégis figyelemre méltó munkát végzett.

Az előadás vezető lelke a cimszerep személyesítője: H. C. v. v. Paula volt, ki-nek értelmes intelligens felfogása, rutinja egymagában is felsikert. De mindehhez hozzáadhatjuk még öntudatos, művészi készsé-gét és könnyen megérthetőt azt a viharos elismerést, melyben tegnap este is része volt. Hegedűs Szeráfin és Váradinó a kisebb női szerepeket látták el nagy buzgó-sággal. A férfi szereplők közül Mészáros Alajos ismert is mindjobbban erősödő mű-vészete és Bérczy jellegzetes epizód ala-kítása érdemelnek különös megemlést. A darabot megismétlik.

* Radnóthyé. A Miss Hobbs pró-báival párhuzamosan készült a drámai sze-mélyzet Kampis János nagysikerű társadal-mi drámájára, mely a cimszerepben Tó-völgyi Margittal, e hó 8-án kerül bemutatóra.

* Katona József emlékezte. Mint-hogy a tanári-testület az idei ifjúsági elő-adások műsorába Katona „Bánkban”-ját is fölvette s a legközelebbi ifjúsági előadás e hó 13-ikára esik, Katona József születése napjának (nov. 11.) évfordulóját „Bánkban” színréshozatálával november 13-án, ifjúsági előadásban fogja a színház ünnepelni.

* Uj népszínmű. Megyeri igazgató uj népszínművet fogadott el előadásra. Az uj népszínmű címe: „Vihar-Viharra” és szerzője: dr. Moldován György egyetemi tanár, a „Flóra szerelme” és „Szép Ilána” népszínművek jeles szerzője. A „Vihar-Viharra” még e hó folyamán bemutatóra kerül.

* Vasárnapi előadások. Vasárnap este Strausz József népszépi operettje „A tavasz”, délután pedig Szigeti József népszínműve „A vén bakancsos és fia a huzár” kerül színpadra.

* Uj darabok. Megyeri igazgató már megszerezte Jókai drámájának, a „Lőcsői fehérraszony”-nak és Barrienak, az Egyen-lőség szerzője, uj vígjátékának, a „Vén leányok”-nak előadási jogait.

Táviratok

A politikai helyzet.

Budapest, nov. 3.

Tisza beszéde gyenge hatást tett az ellenzékre.

A függetlenségi pártban Kosuth Ferenc kijelentette, hogy legélesebb harcot indítanak és állni is fogják azt a végtelekgig.

A házszabály-revizio.

Budapest, nov. 3.

A szabadelvű-párt ma este értekezletet tartott, melyen Tisza István bejelentette, hogy a holnapi ülésen megindokolja a házszabály-reviziora vonatkozó indítványát. Kifejezést ad ama reményének, hogy az ellenzék nem fog elzárkózni a házszabályok reviziorától, mert a házszabályok arra valók, hogy a többségi akaratot biztosítsák.

A reviziót három irányban óhajítja: a technikai obstrukció beszüntetése; az elnöki jog kiterjesztése; a budgetvita korlátozása.

Tisza itt újból kijelentette, hogy az unjocvita korlátozásától elállott a felmerült aggályok következtében.

Természetesen Tisza beszédét a mamelukok nagy zajjal fogadták. S a párt szolgai hűségét Láng Lajos, Nagy Ferenc és Vancsó Gyula tolmácsolták.

Port-Artur végnapjai.

Budapest, nov. 3.

Londonból jelentik: A mai napon kell Port-Artur-nak a japánok birtokába jutni és valószínű, hogy ez meg is történik. Napok óta folyik a legrette-netesebb ágyúzás.

A helyzet komolyságát bizonyítja, hogy a német követ immár megtette intézkedéseit 24 német alattvaló szabad elvonulásának biztosítására.

A konfliktus elintézése.

Budapest, nov. 3.

Londonból jelentik: A balti flotta ügyében lefolytatandó tárgyalásoknak Páris lesz a székhelye. Egy nagy állasu orosz diplomata kijelentette, hogy Oroszország nem igen tűrné el, hogy tisztjei közül bárkit is megbüntetésre ítélenek.

A választott bíróság öt tagból áll és pedig valószínűleg csupán magasrangú tengerésztisztekből.

Vigoból jelentik: A balti flottát angol hajók kísérik a kelet-ázsiai tengerre.

Áru- és értéktőzsde.

Mérsékelt kínálat mellett elkel 20.000 mm. buza.

Rozs ültetetlen, lanya, tengeri, zab és árpa változatlan.

Az 1904. évi nov. hó 1. esti 6 órától nov. 2. esti 6 óráig Budapestre.

Értéktő:

Értéktő:	Értéktő:	Értéktő:
Buza 27921 mm.	Buza ... 7450 mm.	
Rozs 870	Rozs ...	
Árpa 1768	Árpa ...	
Zab 311	Zab ...	
Tengeri ... 102	Tengeri ... 3627	
Repece ...	Repece ...	
Liszt ... 815	Liszt ... 20348	
Korpa ...	Korpa ... 3512	
Összesen: 31787 mm.	Összesen: 34937 mm.	

REGÉNY.

Rég mult időkből.

Írta: Szabóné-Karay Anna.

(34.)

A levelekből, miket külföldről intézett hozzám kegyelmes asszonyom, tudtam meg, hogy szerencsésen átélte a határt s viszont levélből tudtam én, hogy Róbert és miként van?

— Igaz — szölt közbe a grófné — minden így volt. De mond csak, midőn Róbert felépült, miékt nem hozta őt azonnal hozzánk. Sűrgettem, parancsoltam és imádvá kőrtetek anyai szívem égő, vággyú szeretetével s te mégsem jöttél.

— Oh asszonyom, a kis fia habár felépült is, mindig így gyenge volt? Nem mertem oly hosszú utra vinni.

— Jó. Kérek folytasd tovább.

— Négy évig voltunk távol egymástól és sok szerencsétlenkedést ért mindkettőnk az idő alatt. Az én áldott emléktű józ u ram nagy beteg lett az idegenben és nem jöhetett haza, hosszú szenvedés után meghalt a nélkül, hogy egyetlen fiát láthatta volna. Kegyelmes asszonyom özvgyen tért haza és engem is egy talált, fekete gyászruhában, férjem, fiacskám, mind a kettő egy évben halt meg. Az asszony néhány könyecsepet igyekezett szétfordítani szememben.

— Hanem a kis Robert élt és virult. Ő megmaradt vigaszomú testi, lelki épségben, úgy vigyáztam reá, mint a szemem fényére, mint az életre és midőn visszaad-tam bánatos anyjának, hűségem, gondossá-gom és határtalan szeretetem jutalmául ma-gával hozott falusi kastélyába és megígérte, hogy holmiját maga mellett fog tartani, nem mint valami alárendelt cselédet, hanem mint belső komornát s kulcsárnót s fiának, ameddig csak szüksége van reám, gondos, hűséges gróznő dajkáját.

A grófnő feszült figyelemmel hallgatta őt. — És te csakugyan az is valál. Gyermeknek nem volt még oly hű órizója, oly gondos dajkája, mint a milyen te voltál az én fiamnak. Szeretted őt olyan rajongó szeretettel, mint édes anyja... Hanem mond, azt a mély sebhelyet, amely a gyermeknek csaknem életébe került, hogyan tudta úgy eltüntetni, hogy nyoma sem maradt?

— Oh, milyen kicsinyke gyermek volt Róbert akkor, hát kinőtte.

— Ime nézd. Ez férjem ifjúkori arc-képe, olyan idős volt akkor, mint most a fiam. Róbert kis korában szakasztott mása volt, hogyban lehet, hogy most egy vonása sem hasonlít reá? Az asszony egyszerre fe-hér lett, mint a fal.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENET.

E. S. Sávárdi. A tudósítást köszönjük. Szíves ajánlatát elfogadjuk s kérjük az ígért tudósításokat.

Felolós szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Lapfajladonos:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉ R.

NAGY JENŐ

a merikai szájpádlásléklküli

műfog specziálista

Vessellényi Miklós u.

6. sz. (Dr. Goth-ház.)

Fogad: d. e. 8—12. d. u. 2—6.

A világhírű Müncheni sör Pschor-Brau

poharanként is kapható

Deák Ferencz-utca 8. sz

tisztelettel: PFERSCHY J.

3526 Diszokmányai kitértével 35—100

Bernáth E. Sándor varrógép kerekpár

nagy raktára és hangszór-üzlete }
a m. kir. posta- és táv. szállítója } **Kolozsvár**

Összes áruimat havi részletfizetésre is adom és azokról 5 évig felelek. — Szakszerű villamos világítással és motorerőre berendezett mecha-nikai műhelyben a javításokat gyorsan és jutányos árban készítem. Nikkelezéseket, különféle színű emaillezéseket saját fűrdőben és kemenczében állítok elő.

Kerekpárköleszőnő parkélyt tartok fenn! — Telefon 412.

Képes ábrákat adok bármiknek!

Sz.: 11434—1904.

3659 1—1

Szám: 1814—1904.

3660 1—1

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közli, hogy a Magyar takarékpénztárak központi jelzálog-bankja részvény-társaság végrehajtónak öv. Kelemen Istváné szül. Kovács Erzsébet és társai végrehajtást szenvedők elleni 400 korona tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyben az árverést elrendelte a Kolozsvár vidéki királyi járásbírója területén levő Vistá községben és határára fekvő következő ingatlanokra és pedig:

a) A Vistai 45. számú tjkvben öv. Kelemen Istváné és Kelemen János végrehajtást szenvedőknek az A) 2. B) 3. B) 6. és B) 8. alatti 2/3-od rész jutalekura A) 1. 1—3. 5—9. 11—15. rend. 45. 46. 383. 471. 949. 1133. 1423. 1640. 1667. 1974. 2044. 2086. 2369. 2433. hszáma egy telekkönyvi jószág-tesztet képező ingatlanokra együtt 740 korona becsértékben.

b) A fennírt tjkvből a Vistai 305. számú tjkvbe Gáspár István kakas tulajdonánál átjegyezve levő A) 4. 6. rend. 1822/1. hszáma ingatlanra 124 korona becsértékben és az A) 11. rend. 854 hszáma ingatlanra 45 korona becsértékben, mint ezenel megállapított kiküldési árban és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi november hó 20-ik napján délután 10 óra-
kor Vistá község előjárásának hivatali helyiségében megtar-
tandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsértéknek 10%-át bñatpénzüll készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov hó 1-én 3933. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a bñatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismer-
vényt átszolgáltatni.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatósága. Kolozsvár, 1904. évi augusztus hó 17-ik napján.

Dr. Hofbauer,
kir. trvszéki bíró.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közli, hogy a kolozsvári kir. törvényszéknek 1903. évi 1884. számú végzése következtében dr. Isacu Aurél ügyvéd által képviselt Siegenthaler és Társa javára Kónya Sándor ellen 208 korona s járuléki erejéig 1903. évi március hó 9-én fogantatott kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 1250 koronára becsült következő ingóságok, úgy-
mint: különféle rum nyilvános árverésen eladának.

Mely árverésnek a Kolozsvár városi királyi járásbírósa 1903. évi VII. 1129/14. számú végzése folytán 88 kor. 50 fillér tőkekövetelés, ennek 1903. márcz hó 25. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 21 kor. 46 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Kolozsvárt, Mátyás király-tér 9. sz. alatt levő üzlethez leendő eszközésére 1904. november hó 5-ik napjának délután 4 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozik ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alól is el fog-
nak adni.

Amennyiben az előírt végrehajtó ingóságokat mások is le-
és teülfoglaltatnak és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1904. évi október hó 22. napján.

PAPP JENŐ,
kir. bír. végrehajtó.

Fiatalt segédet keresek

vegyeskereskedésembe.

Magyar, német és oláh nyelv bírása szükséges.

Ajánlatok igény-megjelöléssel:

MÓZES FERENCZ-hez

H.-Hévízre küldendők.

3653 2—2

Dr. BIRÓ-féle

3650 3—*

RHEUMA-SZESZ

Kipróbált szer mindennemű csúszos fájdalom ellen. 1 üveg ára: 1 kor.

Kapható: a „Wolff” gyógyszerárban, Kolozsvárt.

Páratlan a maga minőségében!

A világhírű erdélyi hegyaljai tisz-
tán kezelt valódi és természetes

ÖTVÖS-BOROK!

ÖTVÖS DÁNIELNÉ

bornagykereskedő pincéjéből

Kolozsvárt, Óvár, Bocskay-u. 1.

Ajánlja különlegességeit: Leányka, Asszu édes, Asszu finom, Sauvignon, Samillon, Muskotály, Rizling, Som, Egri bikavér és Carbenet.

A Müncheni „Pshor” és I. „Pilseni” sörfőzdeknek erdélyrészi vezérképviselője.

A sörök október hó 10-én kerülnek forgalomba.

3541 13—100

Minden megbízást teljesít. — Nagyban eladásnál magas jutalék. — Üvegek kölcsön.

Bizományi raktárak:

Fuhrmann Károly fűszerkereskedő Wesseleny Miklós-utca 6. Telefon 429. — Adi László fűszerkereskedő Deák Ferencz-
utca 17. Telefon 470. — Körösi Ákos fűszerkereskedő Tivoli és Deák Ferencz-utca sarok. Telefon 432. — Kövendi
Károly Kossuth Lajos-utca. Haller-ház. — Veress László Monostori-út 35. Telefon 401. — Bühm Konrad Jókai-utca
11. szám. Telefon 305. — Irimias Tivadar Arany János-tér 2. — Nyisztor Gergely Hunyadi-tér 6. — Balogh János Trefort
utca 20. — Bárdi Sándor Akácfa-utca 8. — Nyikora Anna Rudolf-út 64. — Kondász Dániel Mátyás király-tér 23.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Kolozsvár
legszebb és legegészségesebb levegőjű

uj villa-telepén

mely az új színházról, az igazságügyi-
pénzügyi-, erdészeti palotáktól és a vasúti
üzletvezetőségtől 200—400 lépés távolban
az Attila-, Zrínyi- és Vörös-
marty-utczákban fekszik
a még meg nem vásárolt
200—500 □-öl területű

házhelyek villatelkek eladó!

Az idén felépült: 12 villa! Eladva: 32 telek!
Vízvezeték bevezetve, csatornázás
munkában; az idén az is befejeztetik!
Az árak — melyek a folyó évben nem emel-
tetnek — □-ölenként 5-95 és 21-25 kor. kö-
zött váltakoznak a fekvés és minőség szerint!
Bővebb felvilágosítást nyerni és vásárolni lehet:

naponta délután: 11—12-ig és
délután: 2—5 óráig

a tulajdonos: 3603 11—*

„Erdélyi Gazdasági Egylet”-nél
Kolozsvárt, Petőfi-utca 7. sz. I. emelet.

Telefonszám: 158.

Uj üzlet!

Bátorkodom a n. é. közönség szíves figyel-
mébe ajánlani a Deák Ferencz-utca
12. szám alatt újonnan berendezett
üveg, porcellán és lámpa
kereskedésemet.

Elvállalok: épület üvegezést, képkereke-
zést, ugyszintén lámpák javítását a legju-
tányosabb árak mellett.

Kérve a n. é. közönség szíves pártfo-
gását, maradok mély tisztelettel

CSIZHEGYI JÓZSEF.

Szolid árak!

3632 4—10

Államadósság, közkölcsön.

	Pénz	Áru
Magyar aranyjárdék	119	119 60
kor. járdék	89	89 50
kor. járdék	98 10	98 50
Áll. köl. vaskapucélj. kr.	82 75	83 75
1870. nyeremény kölcs. 100 ft	210 50	212 50
Horv.-Szlav. reg. kárt.-kötv. 4	101 50	102 50
M. földteherment. kötv. 4	98 35	99 35
Horv.-Szlav. 4	98 50	99 50
Tiszai és szeg. nyet. köl. 4	163	165
Horv.-Sz. jelz. föld. kötv. 5	101	102
Conrevalt adom. koronaj. 4	99 50	100
Egyes osztr. jár. papir. 4	100	100 50
„ „ „ ezüst. 4	100	100 50
Osztr. aranyjárdék 4	119 50	120
koronajárdék 4	99 75	100 25
áll. sorsj. 1854. 3	—	—
1860-ból 500 ft 4	—	—
1860-ból 100 ft 4	—	—
1864-ből 100 ft —	266	271
1864-ből 150 ft —	266	271
Bos.-herceg. orsz. k. 1895. 4	96 75	97 75
„ „ vasúti 1898. 4 1/2	101 10	102 10
„ „ 1902. 4 1/2	101 10	102 10
Budapest fñv. kölcs. 4 1/2	96 25	97
Bpest székes fñv. kölcs. 4 1/2	96 25	97

Záloglevelek, elsőbbségek.

Belv. tkp. r. t. kor. ért. 4 1/2	100 50	101 50
Egyesült fñv. tkptár 4 1/2	100 25	101 25
korona ért. 4	98	99
Kisbirt.-orsz. földh.-int. 34 év 5	102	103
50%-évre kor. ért. 5	102	103
50%-évre — 4 1/2	101 50	102 50
M. agr. és jñ. szőlőköv. 4	96 75	97 75
„ „ „ 4 1/2	101	102
„ „ zaloglev. k. 4 1/2	100 75	101 75
M. ált. takp. r. t. 50 évre 4	98	99
„ „ „ 65 „ 4	98	99
M. földhitel oszt. ért. 4 1/2	99 60	100 60
„ „ „ 41 é. 4	99 25	100 25
„ „ kor. é. 50 évre 4	88 30	89 30
„ „ kor. é. 63 évre 4 1/2	98 60	99 60
„ „ szab. és talajjav. 4	100	101
Magy. jelzálog-hitelbank 4 1/2	100	101
„ „ ugyanaz 50 évre 4 1/2	100	101
„ „ 50 évre kor. é. 4	98 25	99 25
„ „ 50 évre kor. é. 4	98 25	99 25
„ „ 60 évre 100 ft ért. 3 és fél 4	100	101
„ „ nyet. kötv. 4 és fél 4	129	131
„ „ osztr. felülb. 4	136	140
„ „ nyet. kötvények 3	111 25	113 25
M. t.-p. k. jelz. bankja 4 1/2	101	102
„ „ „ 4	101	102
„ „ „ 4	98	99
Orsz. közp. hitelsz. kötv. 4	100 50	101 50
Osztr. m. bank 40 és fél é. 4	100 25	100 50
„ „ „ 50 év 4	100 45	101 45
Pesti haz. tp. közs. k. 4 1/2	100 25	101 25
„ „ „ 4	98 50	99 50

	Pénz	Áru
Pesti m. keresk. bank 4 1/2	100 25	101 35
„ „ „ kor. é. 4	98 25	99 25
„ „ k. viszf 110 ft 4	107	108
„ „ „ 105 k. 4	99 50	100 50
Adria tengerh. r. t. 4 1/2	100	101

Bankok részvényei.

Első magyar iparbank 5	346	350
Fiumei hitelbank 5	126	128
Hazai bank részv.-társ. 5	215	217
Horvát orsz. jelzálogbank 5	260	270
Magy. agrár- és jár.-b. rt. —	465	—
Magy. általános hitelbank 5	786 50	787
Magy. jelz.-hit.-bank l. kib. 5	518 50	519
Magyar kereskedelmi r.-t. 5	552	554
Magy. kir. sz. Osztyársorsj. 1830	1830	1880
Magyar leszámítolóbank. 5	458 50	458 50
M.-tak.-p. közp. jelz. bankja 5	1060	1100
Osztrák hitelintézet 5	673	673 50
Osztrák-magyar bank 5	1630	1640
Pesti m. keresk. bank 5	2862	2872
Union bank 5	544	546

Takarékpénztárak.

Belvárosi tak.-pénzt. r.-t. 5 1/2	226	228
Bud. tp. és orsz. zalogk. rt. 434	440	—
Egyesült Bpesti fővárosi 2425	2435	—
Magy. ált. tak.-pénzt. rt. 617	620	—
Magy. orsz. központi 1700	1720	—
Pesti hazai első tak.-p. 16300	16400	—

Biztosító társaságok.

Első m. ált. bizt.-társ. —	8150	8200
Fonciére pesti bizt. int. 5 1/2	242	244
Magy. jég- és vizsontb. rt. 5	349	353
Nemzeti baleset bizt. rt. 5	240	250
Pannonia vizsontb. int. 2050	2100	—

Gőzmalmok.

Konkordia malom 175	185	—
Első budapesti malom. 1200	1230	—
Erzsébet malom. 430	435	—
Luiza malom. 220	230	—
Pesti henger malom. 810	850	—
Molnárak és sütők malma. 375	385	—
Pesti Viktória malom. 463	473	—

Különféle vállalatok.

Bp.-sztl.-lórincc téglagyár rt. 300	315	—
Egyes. tégl- és cement gy. 5 1/2	89	92
Ész.-magyarorsz. kőszénb. 5	261	264
F.-m. orsz. bányá és kohmü 5	580	590
Kőbányák gőztéglagy. rt. 980	1020	—
Kőszénb. és téglagy. rt. 489	490	—
Rákosi téglagyár —	150	—
Magyar aszfalt részv.-t. 5 1/2	184	187
Magy. ált. kőszénb. rt. 338	341	—
Magy. kerámiai-gyár rt. 5	168	173
Salgó-tarjáni kőszénb. 5	580	585
Ujlaki tégl- és mészegető 310	314	—
Első m. gazd. gépgyár rt. 5	150	166
Danubius m. hajógy. rt. 5	178	—

	Pénz	Áru
Ganz és társa v.-ö. r.-t. 3100	3150	—
Magy. vag. és gép. r.-t. —	—	—
Nicholson gépgyár r.-t. 212	222	—
Rima-mur. S.-t. vasmü. r.-t. 516 50	517	—
Schlick-féle gépgyár 366	370	—
Ált. vagon-kölcsönző r.-t. 5 1/2	635	645
Bihar-Szilágyi olajipar r. t. 390	425	—
Brassói cellulose gyár 380	390	—
Budapesti ált. vil. r.-t. 328	333	—
Első magyar betüöntő r.-t. 220	230	—
Első magy. gyapjum. gy. 750	—	—
Első magy. rész.-serfőző 2650	2750	—
Első magy. sertészhiz. r.-t. 475	495	—
Első magy. szálloda r.-t. 500	510	—
Fiumei rizshántó és kem gyár 2800	2900	—
Gschwind féle szeszgyár 975	1000	—
Hungária műtrágya-gyár 294	300	—
Kőbányai polg. serfőző r.-t. 316	320	—
M. cukoripar részv.-társaság 1720	1740	—
Magy. vasúti forgalmi rt. 5 1/2	370	390
Magyar villamossági r.-t. 5	303	305
Nemzetközi villamos társ. 5	590	595
Nemzetk. vag.-köcs. r.-t. 5	500	510
Adria tenger haj. rt. 5	455	456
Budapesti közúti vaspálya —	—	—
„ „ „ nov. közep. 578 50	579	—
„ „ „ élv. jegy 350	360	—
Bpesti vill. városi vasut 5 1/2	334	335 50
Bpest-úpest-rksp. vill. vasut 120	124	—
Déli vasut 182	184	—
Cs. és kir. dunagőzh. társ. 5 1/2	855	860
Kassa-oderbergi vasut 4 1/2	378	383
M. folyam és tengerhajózási r. t. —	—	—
Magyar gácsországi vasut 5	407	409
Osztr. magy. államv. 5	641 50	645

	Pénz	Áru
Bazilika sorjegy 19 50	21 50	—
„ „ osztr. felülbély. 29 50	22 50	—
Bécsv. ny.-k 1874-b. —	—	—
Budavári sorsj. 155	165	—
„ „ osztr. felülbély. 162	175	—
„ „ „ osztr. felülbély. 975	10 75	—
„ „ „ osztr. felülbély. 975	10 75	—
Magy. vörös-kereszt 27 50	29 50	—
„ „ o. felülb. 28 50	30 50	—
„ „ o. felülb. 54 50	56 50	—
Osztr. vörös-kereszt 477	492	—
Osztrák hitelintézet sorj. 160	170	—
Pálffy-sorsjegy —	—	—

Sorsjegyek.

Bazilika sorjegy 19 50	21 50	—
„ „ osztr. felülbély. 29 50	22 50	—
Bécsv. ny.-k 1874-b. —	—	—
Budavári sorsj. 155	165	—
„ „ osztr. felülbély. 162	175	—
„ „ „ osztr. felülbély. 975	10 75	—
„ „ „ osztr. felülbély. 975	10 75	—
Magy. vörös-kereszt 27 50	29 50	—
„ „ o. felülb. 28 50	30 50	—
„ „ o. felülb. 54 50	56 50	—
Osztr. vörös-kereszt 477	492	—
Osztrák hitelintézet sorj. 160	170	—
Pálffy-sorsjegy —	—	—

Pénznekem és váltók.

Arany. magy. v. o. vert 11 35	11 43	—
Török aranylira —	—	—
Ném. b. bankj. (100 mrk.) 117 60	117 80	—
Francia bj. (100 frank) 95 25	95	—
Olasz bankj. (100 lira) 95 10	95 40	—
Papírúrbel darabonként 2 53	2 54	—
Váltók London, 10 font st. 23		